

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „РАН БОСИЛЕК“
5300 Габрово, ул. „Орлово гнездо“ 12, тел.: 066 / 807 516
e-mail: info-700102@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

НИНА МИТЕВА

Директор на ОУ „Ран Босилек“ - Габрово

*Училищна програма по
гражданско, здравно и
интеркултурно образование
за учебната 2024/2025 година*

Приета на Педагогически съвет
с Протокол № 09 от 13.09.2024 г.

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ВЪЗПИТАНИЕ

Училищната програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно възпитание в ОУ „Ран Босилек“ – Габрово е разработена в съответствие с изискванията на Наредба № 13 от 21 септември 2016 г., в сила от 11.10.2016 г., издадена от министъра на образованието и науката (Обн. ДВ. бр. 80 от 11 октомври 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр. 80 от 28 септември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр. 75 от 1 септември 2023 г.). Програмата определя институционалната политика, както и същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в училището.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ В УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА:

- Гражданско образование:** Възпитаване на активни и отговорни граждани чрез познания за правата и задълженията на гражданите, участие в гражданска инициативи и настърчаване на обществената активност сред учениците.
- Здравно образование:** Формиране на знания и умения за здравословен начин на живот, лична хигиена и превенция на рискови поведенчески модели. Също така включва занимания по спорт, физическо възпитание и грижа за психическото здраве.
- Екологично образование:** Настърчаване на екологично осъзнато поведение чрез включване на теми, свързани с опазването на околната среда, устойчиво развитие и грижа за природните ресурси. Това включва проекти и практики за екологична отговорност в училищната среда.
- Интеркултурно възпитание:** Развиване на толерантност и уважение към културното многообразие чрез изучаване на различни култури и традиции, както и чрез включване на инициативи за между поколенческа и междукультурна комуникация.

Програмата включва различни **начини и форми за осъществяване на възпитателния процес**, като:

- Провеждане на уроци и дискусии в класната стая по темите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно възпитание.
- Участие в извънкласни дейности, клубове и проекти, насочени към развитие на тези ключови компетентности.
- Организиране на събития и кампании, насочени към подобряване на социалните и екологични условия в училището и общността.
- Сътрудничество с местни институции, организации и родители за подкрепа и разширяване на възможностите за обучение по тези теми.

Тази програма е насочена към цялостното развитие на учениците като личности, които са добре информирани, активни в обществото и екологично и културно осъзнати.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и гражданска добродетели е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
5. Гражданското интеркултурно образование е важно за развитието на малките ученици, тъй като им помага да разберат, разбиват и преодоляват стереотипи, предразсъдъци и дискриминация.
6. То насърчава разбирателство и уважение към различията между хората, подпомага толерантността и емпатията, и ги учи как да функционират успешно в многообразното общество.
7. Гражданското интеркултурно образование също така подпомага развитието на междуличностни умения и помага на учениците да станат активни и граждansки обществени личности.
8. Училищната програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно възпитание в ОУ „Ран Босилек“ има за цел да развие у учениците познания, умения и ценности, необходими за успешното им участие в обществото.
9. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани със:
  - патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
  - толерантност и интеркултурен диалог;
  - финансова и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
  - военното обучение и защитата на родината;
  - безопасността на движението по пътищата;
  - защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
  - превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
  - превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
  - електронното управление и дигитално-медийната грамотност;
  - превенция и противодействие на корупцията

Дигитално-медийната грамотност (ДМГ) е сравнително нов феномен в образователното пространство, който очертава нови предизвикателства пред училището – от една страна, да отвори образоването към информационния поток в интернет, а от друга – да предпази учениците от негативните му ефекти.

10. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на клас се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.
11. Разпределението на тематичните области по ал. 1 в часа на класа по класове и като минимален задължителен брой часове е посочено в приложение № 5 на Наредба 13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
12. За организацията и съдържанието на часа на класа класният ръководител разработва, а директорът утвърждава годишен план в срокове и по ред, определени в правилника за дейността на училището, и при съобразяване с разпределението на тематичните области по ал. 1, чл. 11 и приложение № 5 на Наредба № 13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
13. В годищния план се определя броят на часовете по теми и дейности според интересите и възрастта на учениците и с тяхно участие.
14. За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики педагогическият съвет може да определя приоритетни тематични области съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците.
15. Обучението по отделни тематични области може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител.
16. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
17. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват и:
- в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
  - в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
  - в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
18. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществяват от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарен комплекс по чл. 3.
19. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година
20. Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която наಸърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.
21. Неизменна част от институционалните политики за подкрепа са:
- определянето на училищни ритуали, свързани с откриването и закриването на учебната година, официалното раздаване на удостоверилието за завършен първи клас, удостоверилието за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
  - награждаване на отличили се ученици и учители;
  - поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
  - честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
  - изпращане на завършилите 7 клас;
  - традиционни срещи на бивши възпитаници на училището;
  - изборът на училищна униформа и знаци и символи, училищен химн;
22. Възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание се осъществява чрез:

- изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
- поставяне на националния флаг на фасадата на училището.

23. Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на децата и учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:

- участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
- организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, интернет страници и др.);
- организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на человека, опазването на околната среда и пр.;
- организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- организиране на обучения на връстници от връстници;
- развиване на учениково лидерство;
- участие в клубове и неформални групи по интереси;
- реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
- въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.;
- проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
- насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

24. Формите на ученическо самоуправление и представителство са определени в приложение и план на УУС.

25. Практиките се регламентират според тяхната специфика в правилника за дейността, в годишния план, стратегията или програми на образователната институция.

26. Интегрална част от институционалните политики, насочени към гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, е подкрепата за мултикултурната среда.

27. Когато в един и същи клас в училище са записани ученици, с различна етническа принадлежност, не се допуска обособяването им в отделни групи, съответно паралелки, въз основа на етническата им принадлежност.

28. За разработване и координиране на прилагането на институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е създаден постоянно действащ екип, сформиран по ред и за срок, определени в правилниците за дейността на институциите.

30. В рамките на учебното съдържание учениците се запознават с основните понятия и принципи на гражданското общество, националната и културната идентичност, включително правата и отговорностите на гражданите.

- Здравният компонент на програмата се фокусира върху здравословния начин на живот, хигиената, предотвратяването на различни заболявания и укрепването на физическото и психическото здраве.
- Екологичният модул има за цел да насърчи устойчивото използване на природните ресурси, рециклирането и опазването на околната среда.
- Интеркултурният компонент на програмата цели да се насърчи толерантността, взаиморазбирането и уважението към различията между културите и националностите.

Програмата се изпълнява в ЧК, чрез бинарни уроци, извънкласни дейности, занимания по интереси, работа в групи и проекти, клуб „Дебати”, които подпомагат развитието на социални и гражданска умения на учениците.

ЦЕЛИ:

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

1. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализация се свят;
2. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и цеността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
3. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;
4. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
5. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
6. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
7. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околнна среда;
8. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, междукултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие;
5. Интегрирано по учебни предмети

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

I. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

1. Откриване и закриване на учебната година;

2. Официално раздаване на документи - удостоверение за завършен първи клас, удостоверилието за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
3. Награждаване на отличили се ученици и учители;
4. Съхраняването на училищното знаме;
5. Честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ВЪЗПИТАНИЕ

Честване Деня на народните будители;

Тържество 01.11.2024г.;

Честване на 03.03.2025г. – Освобождението на България;

Тържествено честване на 24.05.2025г. – Деня на Светите братя Кирил и Методий на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност.

9 май - Ден на Европа, символ на единството и солидарността на европейските народи, както и на стремежа към мир и просперитет.

УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ - УЧИЛИЩНА ЕМБЛЕМА И СИМВОЛИ, КЛЕТВА НА ПЪРВОКЛАСНИКА, УЧИЛИЩЕН ХИМН.

Символи: 1. Знаме на училището. 2. Химн на училището. 3. знаци - емблема. 4. Клетва на първокласника 5. Училищна униформа. 6. Летописна книга

ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪZNANIE

1. Изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
2. Поставяне на националния флаг и европейското знаме на фасадата на училището и пред централен вход;
3. Издигане на националния флаг на училищни тържества - на 15.09 - откриване на учебната година – от учител, постигнал забележителни резултати в учебно-възпитателната работа - на 24.05 - Ден на славянската писменост и култура, от учител, постигнал отлични резултати в работата с ученици.

ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

1. Участие в Ученически парламент като форми на ученическо самоуправление;
2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
3. Провеждане на благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение
4. Организиране и участие в Благотворителни инициативи за болни и пострадали в инциденти.
5. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи. Акция за събиране на пластмасови капачки.
6. Благотворителна акция за събиране на учебни помагала за деца в нужда.
7. Поддържане на училищни медии (интернет страници) с активното участие на учениците.
8. Интернет страница на училището- информация за участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби и др.
9. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;

10. Подкрепящи здравето:

01.12.2024г. - Световен ден за борба срещу СПИН - ежегодни мероприятия – всички класни ръководители 5 - 7 клас;
17.05.2025г. - Национален Ден на спорта – да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите – Румяна Христова, Моника Минкова, Момчил Вътков;
31.05.2025г. - Световен Ден без тютюнопушене – всички класни ръководители.

11. Подкрепящи толерантността:

16. 11.2024г. - Международен Ден на толерантността – беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство.
25.02.2025г. - Световен ден за борба с тормоза в училище - всички класни ръководители.

12. Подкрепящи социалната чувствителност:

Образователни дейности:

- **Уроци и дискусии по социални теми:** Провеждане на уроци и открити дискусии, свързани със социалните права, равенството, толерантността и различията в обществото. Обсъждане на теми като бедност, бездомност, дискриминация и социално изключване.
- **Покана на гост-лектор:** разговор за различни социални проблеми и начини за тяхното решаване.
- **Четене и анализ на литература в училищната библиотека:** размисъл върху социалната справедливост и човешките права.

Извънкласни дейности:

- **Доброволчески инициативи:** Организиране на доброволчески кампании, в които учениците да участват в помощ на уязвими групи - събиране на дрехи за нуждаещи се, помощ в старчески домове, участие в благотворителни базари – Коледна инициатива.
- **Клуб „Дебати”** – дебати , свързани със социалната справедливост, равноправието и солидарността.
- **Инициатива за социално включване:** учениците създават и реализират инициативи за подкрепа на маргинализирани групи, като например работа с деца с увреждания или ученици от различни етнически групи.

Събития и кампании:

- **Седмица на социалната чувствителност:** Организиране на тематични дни или седмици, посветени на различни социални теми, като толерантност, равенство между половете, права на децата и хората с увреждания.
- **Дни на толерантността и разбирателството:** Провеждане на тематични дни, в които учениците да представят различни култури и социални групи чрез музика, танци, театър или кулинарни демонстрации.
- **Кампании за социална справедливост:** Инициативи, насочени към повишаване на осведомеността и съпричастността по важни социални въпроси, като например борбата с бедността или правата на бежанците.

Интерактивни дейности и работилници:

- **Симулационни игри:** Провеждане на ролеви игри и симулации, които представлят различни социални ситуации и предизвикват учениците да се поставят на мястото на хора от различни социални групи.
- **Работилници по емоционална интелигентност и емпатия:** Организиране на занимания, насочени към развитие на уменията за разпознаване и изразяване на емоции, както и към изграждане на емпатия и съпричастност към другите.
- **Дискусионни кръгове:** Създаване на пространства за свободна и открита дискусия, в които учениците да могат да споделят своите мисли и чувства по различни социални теми.

Проекти за сътрудничество и партньорство:

- **Сътрудничество с неправителствени организации,** които работят в областта на социалната защита и подкрепа, за провеждане на съвместни инициативи и проекти.

- **Ученически инициативи:** Ученически съвет/Парламент - Насърчаване да създават собствени инициативи, насочени към подкрепа на социално уязвими групи или към решаване на определени социални проблеми.

Творчески дейности:

- **Конкурси за рисунки и есета:** Организиране на конкурси на теми, свързани със социалната чувствителност и правата на човека, като „Какво е толерантност?“ или „Как можем да помогнем на другите?“.
- **Театрални представления и драматизации:** Създаване на театрални постановки, които разглеждат социални проблеми и предизвикват учениците да се замислят за своето място и роля в обществото.
- **Фотографски изложби:** Провеждане на изложби с фотографии, които показват различни социални теми и предизвикват диалог и размисъл.

Тези дейности ще бъдат организирани с помощта на ЕКК и класните ръководители и ще помогнат учениците да развият своята социална чувствителност, да се ангажират активно с проблемите на обществото и да станат отговорни и съпричастни граждани.

19.11.2024г. - Световен ден за възпоменание на жертвите на пътнотранспортни произшествия. – класни ръководители - ЧК

13. Подкрепящи правата на човека:

Дейностите, подкрепящи правата на човека в училище, са насочени към настърчаване на уважение, толерантност и разбирателство сред учениците, учителите и цялата училищна общност. Те целят да създадат безопасна и подкрепяща среда, в която правата на всички участници да бъдат защитени и уважавани. Заложени дейности в ОУ „Ран Босилек“ – Габрово:

- **Уроци по права на човека:** Провеждане на уроци и дискусии, посветени на основните права на човека, включително правото на живот, свобода на изразяване, право на образование и защита от дискриминация.
- **Празнуване на Международния ден на правата на човека (10 декември):** Организиране на събития, работилници и дискусии, посветени на историята и значението на правата на човека.
- **Интерактивни занимания и игри:** Симулационни игри и ролеви игри, които да помагат на учениците да разберат какво означават правата на човека и как те могат да бъдат защитавани в ежедневието.

02.04.2025г. - Международен ден на Детската книга – класните ръководители 1 - 7 клас, Иван Петров - библиотекар;

24.10.2024г. - Международен Ден на ООН - презентация – Васвие Адем;

01.06. 2025г.- Международен Ден на детето – инициативи от начален етап

14. Подкрепящи опазването на околната среда:

Презентации, конкурси за есета, стихотворения, рисунки- всички класни ръководители,

Електронно информационно табло, ет. 2 - Васвие Адем, Иван Петров.

16.09 - 22.09.2024г. - Европейска седмица на мобилността

11.12.2024г.- Международен ден на планината

02.02.2025г. – Международен ден на влажните зони

05.03.2025г. – Световен ден на енергийната ефективност

22.03.2025г. – Световен ден на водата

01- 07.04.2025г. – Седмица на гората

15.05.2025г. – Световен ден на климата

01.06. - 06.06.2025г. - Зелена седмица

15. Организиране на беседи с медицинско лице на тема: Защита на населението от бедствия и аварии, Оказване на първа помощ на пострадал. Превенция на СПИН, Превенция на зависимости – разговор и презентация – Светлана Антова.

Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕ

На ниво училище и клас се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.

1. Образователни ресурси и програми, които включват различни култури, истории и традиции, за да подпомогнат разнообразието и взаимоприемането между учениците.

2. Организиране на събития и дейности, които насърчават учениците да споделят своите културни и лични истории с останалите.

3. Създаване на сигурна и уютна обстановка, където всеки ученик се чувства приет и уважаван, независимо от своята култура и етничност.

4. Поддържане на комуникация и сътрудничество между учители, родители и ученици от различни култури, за да се изградят по-добри взаимоотношения и разбирателство.

5. Използване на различни методи и подходи към обучението, които отразяват културното многообразие на учениците и им помагат да се развиват в пълния си потенциал.

Като училищна общност се стремим към създаване на подкрепяща среда, където учениците могат да се чувстват уверени и горди от своите уникални културни идентичности. Важно е да насърчаваме разбираителство, толерантност и уважение към различията между хората, за да създадем по-хармонично и равнопоставено общество.

ТЕМИ, КОИТО ЩЕ РЕАЛИЗИРАМЕ В ЧАС НА КЛАСА, ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие

- История на страната и народа - познаване на националната история и култура;
- Национални празници и традиции - значение и символика на празниците и обичаите;
- Патриотични символи - значимостта на националните символи като знамето, химна и герба;
- Уважение към националните герои и постъпки - познаване на личности и събития;
- Гражданско образование и активно гражданско участие - участие в обществени инициативи и дейности за благотворителност;
- Подкрепа за националните спортни отбори - подкрепа и гордост от успехите на националните отбори в спорта;
- Защита и опазване на националните природни и културни богатства - отговорно отношение към културното наследство и околната среда;
- Откриване на различията и уважение към различните култури - разбиране и приемане на многообразието в обществото и света.

2. Толерантността и интеркултурния диалог;

Теми:

1. Значение толерантност и различия между хората;
2. Идентичност и многообразие;
3. Приемане на различията и борба с дискриминацията;
4. История на толерантността и междукултурния диалог;
5. Взаимодействие между различните култури и религии;

Дейности:

1. Дискусии и дебати по темите за толерантност и интеркултурен диалог;
2. Организиране на междуекласни проекти и инициативи, които насърчават взаимоприемането и разбирателството между учениците
3. Изследване на различните култури и традиции чрез презентации, изложби и събития;

4. Гостувания на представители на различни култури и религии, които да споделят своите изживявания и перспективи;
5. Игри и упражнения, които наಸърчават сътрудничеството и разбирането между учениците от различни културни групи

3. Безопасност на движението по пътищата

Подготовката по БДП се провежда съгласно Концепция за обучение по безопасност на движението по пътищата 2020 г., приета с Решение № 7 на Министерския съвет от 07.01.2021 г., програмите за обучение по БДП за различните възрастови групи и класове и като обучение по модули, утвърдени от министъра на образованието и науката, и чрез дейности в други форми

Училището е включило дейностите по обучението в училищния учебен план и Списък-образец № 1;

- Учителите по БДП - класни ръководители /определенi със заповед на директора/ изготвят свои годишни планове за работата си по БДП. Плановете по БДП се утвърждават от директора;
- Създадени са две вътрешно-институционални комисии по БДП (ВИКБДП) – за начален и прогимназиален етап.
- Всяка от комисиите по БДП е изготвила план.
- Включени са дейности със Сектор „Пътна полиция“ на ОДМВР – Габрово.
- В края на всяка учебна година ВИКБДП докладва пред Педагогическия съвет за резултатите от дейността си, включително и за предложенията /ако са направени/ до кмета за подобряване на прилежащата пътна инфраструктура преди началото на новата учебна година.
- Осъществява се вътрешно – институционален системен и ефективен мониторинг на дейностите по БДП от директора на училището.

4. Финансова и правна грамотност;

- Финансови умения/финансова грамотност - учениците се учат планират бюджет, чрез ролеви игри планират инвестиции, развиват умения за разбиране на лихвени проценти и данъци

5. Защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ. Темите за всеки клас са заложени в годишната програма за ЧК от класните ръководители. Акцент се поставя върху:

- основните принципи на първа помощ, както и в специфични техники за оказване на помощ при различни видове бедствия и аварии. Практическите занятия се провеждат от медицинското лице на училището
- план за евакуация и защита - училището има подготвен план за евакуация и защита при различни видове бедствия, който се изprobва два пъти годишно с учениците и персонала.
- обучение за превенция на бедствия - учениците се запознават с методи за предотвратяване на бедствия като пожари, наводнения и земетресения.
- провеждаме специализирани обучения съвместно с Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" – Габрово, ОДМВР - Габрово

6. Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;

Превенция на насилието:

- Образователни кампании и работа по групи за осъзнаване на вредата от насилието и развиване на емпатия и толерантност.
- При идентифициране на насилие педагог. съветник оказва психологическа подкрепа за жертвите на насилие и техните семейства.

- Разглеждаме въпроси свързани с превенция на сексуалното насилие и защита на децата от насилие.
  - Справяне с гнева и агресията:
  - ЧК педагогическият съветник извършва групов тренинг и дава насоки и начини за справяне с гнева и за управление на емоциите.
  - Създаден е клуб „Дебати“ за развитие на социални умения и комуникация.
  - Класните ръководители провеждат и тренинги и спортни дейности за канализиране на негативната енергия.
- Мирно решаване на конфликти:*
- Дискусии за алтернативни методи за решаване на конфликти, като преговори и компромиси. Умения за ефективна комуникация и слушане.

7. Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;

- информиране на учениците относно тероризма и как да разпознаят потенциални заплахи. Залагаме на информираността, защото е от ключово значение за реакцията при евентуална заплаха.
- Подобряване на сигурността - контрол на достъпа, планове за евакуация и сигнализация за спешни ситуации – непрекъснато биене на звънец.
- Сътрудничество с местните органи, за да се подобри реакцията при заплаха и да се предприемат подходящи мерки за предотвратяване на терористични актове.
- Подкрепа за засегнатите – В случай на терористична заплаха или инцидент, училището ще осигури подкрепа и съпровождение на засегнатите ученици от дежурните учители за седмицата.
- Разпространение на информация – разпространяване на актуални и достоверни информации относно терористични заплахи и как да се реагира при тях, както и да се настърчава докладването на подозрителна дейност.

8. Превенция и противодействие на корупцията.

Превенцията и противодействието на корупцията в училище са от изключителна важност за формиране на здравословна образователна среда за учениците. Дейности и теми, които използваме за постигането на този цел:

1. Създадена е антикорупционна програма на ниво училище. Информиране на учениците за основните принципи на корупцията и нейните негативни последици.
  2. Подкрепа на инициативи за стимулиране на честността и интегритета в ученическата общност.
  3. Създаване на механизми за сигнализиране и докладване на случаи на корупция в училище. Това включва анонимен канал за докладване, който да дава възможност на учениците и учители да сигнализират за нередности без страх от отмъщение.
  4. Създаване на етичен кодекс и правила за поведение, които да бъдат задължителни за учениците и учители.
  5. Редовно оценяване и преглед на антикорупционните политики и дейности в училище. Това ще позволи на училищното ръководство да извлече поуки от предишните опити и да коригира евентуални несъответствия.
- Тези и други дейности и теми са от съществено значение за създаване на устойчива култура на честност и прозрачност в училищата, която ще подпомогне в борбата с корупцията и ще осигури благоприятна образователна среда за всички участници.

УЧИЛИЩЕН УЧЕНИЧЕСКИ СЪВЕТ/ ПАРЛАМЕНТ УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Утвърждаване дейността на ученическия съвет на паралелките и ученическия съвет/Парламент на ниво училище като форма на демократичното училищно самоуправление. В състава на ученическия съвет влизат председателите на паралелките от I - VII клас.
2. Правила на паралелка - Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и инициира дейности на ниво клас;
3. Ученическият съвет има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.
4. Редовни заседания на УС се провеждат в Зала 1/кабинет на ПС.
5. Ученическият съвет разработва годишен план съобразен с годишния план на училището.
6. Представители на ученическия съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.
7. Ученическият съвет организира училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
8. Ученическият съвет организира училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
9. Участва с представители в Клуб „Дебати”.
10. Реализиране форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията.
11. Проучава мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и прави предложения по организацията и политиките на училищния живот.

ТЕМИ, КОИТО ЩЕ БЪДАТ РЕАЛИЗИРАНИ ЧРЕЗ УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ В 1-7 КЛАС

I. Гражданско образование

1. Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)
2. Националните празници на България
3. Институциите в РБ
4. Символи на ЕС (знаме на ЕС, конституция на ЕС)
5. България част от ЕС
6. Що е гражданско общество?
7. Гражданските права
8. Права и задължения на детето
9. Демокрацията в нашето общество
10. Моят клас е моето семейство

II. Здравно образование

- 1.Лична хигиена, облекло, външен вид.
- 2.Хранене. „За“ и „против“ диетите.
- 3.Наднормено тегло и затъпяване.
- 4.Физическо развитие и дееспособност.
- 5.Психично здраве и личностно развитие.
- 6.Сексуално здраве.
- 7.Младите хора и зависимостите.
- 8.Първа помощ в екстремни ситуации.
- 9.Вредата от телевизора и компютъра.
- 10.Епидемии и предпазни мерки.
- 11.Психично здраве.

III. Екологично образование

1. Екология и здраве.
2. Екологичните кризи.
3. Да съхраним природата
4. С велосипед към бъдещето.
5. „Зелените идеи“ на учениците са грижа за природата.
6. Да бъде чисто нашето училище.
7. Шумът около нас.
8. Нашето населено място преди и сега.
9. Екологична култура – събиране на отпадъците.
10. Денят на Земята.

IV. Интеркултурно образование

1. Отношенията в обществото.
2. Междуличностни отношения.
3. Етническа толерантност.
4. Религия, религиозни и етнически конфликти.
5. Какви качества трябва да притежава достойният човек?
6. Агресията в училище и извън него.
7. Умения за работа в екип.
8. Отношението към парите и материалните ценности.
9. Ценностите, които осмислят човешкия живот.
10. Благотворителност.

Отчитането на дейностите става с доклад /за 1 учебен срок и за 2 учебен срок/ към председателите на ЕКК и към директора.

ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

1. Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси.
2. Провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците.
3. Грижа за опазване здравето и живота на учениците.
4. Дидактически игри - образователни и развиващи.
5. Народни традиции, обичаи и празници.
6. Безопасност на движението по пътищата.
7. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие.
8. Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците.

ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ

ЦЕЛИ:

1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

ФОРМИ:

1. В процеса на придобиване на общеобразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.
2. Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общеобразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ от обучението по гражданско образование са да подготви учениците да бъдат добри граждани, да бъдат отговорни, да проявяват съчувствие към по-слабите и да им помагат, да се грижат за природата и ясно да разграничават добронамереност от злонамереност в човешките действия. В дългосрочен план развитието на умението гражданска активност сред подрастващите би трябвало да подпомогне изграждането на адекватно и способно на диалог гражданско общество в България, което да поддържа реда и справедливостта в страната със своето самосъзнание, а не със сила.

МЕТОДИ

Развиването на необходимите знания и умения, за да бъдеш добър гражданин, става по различни начини:

1. Участие в обществени и културни събития и в различни общностни инициативи.
  2. Изучаване на правата и отговорностите ни като граждани - запознаване с държавната и обществената структура, с правата и свободите награжданите, с начините за участие в процесите на управление и вземане на решения.
  3. Развиване критично мислене и обществена осведоменост - новини и актуални събития, анализиране на информацията, разбиране на различните гледни точки и мнения.
  4. Знания за историята и културното наследство на нашата страна.
  5. Участие в образователни програми и проекти за гражданско образование – разговор с учители, участие в семинари и обучения, участие в образователни проекти, които целят да развият гражданская позиция и отговорност.
  6. Сътрудничество с други организации – организиране на дискусии и дебати.
  7. Извънкласно четене при учениците 1-4 клас - обсъждане на герои от приказки и басни и техните постъпки.
  8. Събиране и анализ на данни от различни източници, наблюдение, анкети и въпросници, интервюта, експериментални изследвания по Човек и природа, документален анализ.
- Основните методи на преподаване включват **дискусия** (обсъждане на дадена тема), **дебат** (поставяне на противоположни позиции по дадена тема с аргументи за и против), **диалог** (преговаряне с цел достигане до общо решение), **ролеви игри** (поставяне на учениците в съдебна зала, в комисията по образование, в съвета на старейшините, в кметството и т.н.), работа по проекти, презентации и публични изказвания по дадена тема.

ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

1. Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси.
2. Провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт;
3. Спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците.
4. Грижа за опазване здравето и живота на учениците.
5. Дидактически игри - образователни и развиващи.
6. Народни традиции, обичаи и празници.
7. Безопасност на движението по пътищата.
8. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие.
9. Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците

В „ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ“ ПО ЧЛ. 20 И ЧЛ. 21 ОТ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел на клубовете е чрез заниманията по интереси да се подкрепя развитието на ключовите компетентности на учениците в областта на математиката, информатиката, природните науки, технологиите и спорта.

Специфични цели: развитие на потенциала за учене, творческия и спортния потенциал на учениците; приобщаване на учениците чрез формиране на общности по интереси; превръщане на училището в по-привлекателно място за развитие и изяви; включване на общността и родителите/близките на учениците в извънкласните дейности по интереси; Развитие на допълнителни знания, умения и компетентности у учениците, свързани с подкрепа за развитие на способностите им, извън тези които са включени в задължителната училищна подготовка.

Осмисляне на свободното време на учениците чрез насочването им към дейности за развитие на индивидуалните им способности и интереси.

Създаване на перспектива в училищата чрез извънучебна дейност всеки участник да придобие увереност в собствените си сили, да формира и реализира собствени стратегии за успех и мотивация за учене.

Създаване на условия за развитие на социалната принадлежност, засилване на културната и националната идентичност и повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция.

Спазване на изискванията: заниманията по интереси по тематични направления "Дигитална креативност", "Природни науки", "Математика" и "Технологии" да са не по-малко от 40 на сто от общия годишен брой часове за организирани занимания по интереси в училището; минимум 5% - външни лектори; да се включват минимум 20% от учениците в ЗИ;

ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ В ЦЯЛОСТНАТА УЧЕБНА, ИЗВЪНКЛАСНА И ИЗВЪНУЧИЛИЩНА ДЕЙНОСТ:

1. Възпитание в дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1.1. Чрез активно учениково участие в цялостната учебна, извънкласна и извънучилищна дейност.

Срок: постоянно

Отг.: класните ръководители

Контрол: директор

1.2. Спазване на Правилника за устройството и дейността на ОУ "Ран Босилек".

Спазване задължителните символи на българското училище

Срок: през учебната година

Отг.: всички учители;

Контрол: директор

1.3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището.

Срок: през учебната година

Отг.: всички учители

Контрол: директор

1.4. Провеждане на Дни на гражданска инициативи и участие в такива, съвместно с други училища, институции и организации.

Срок: целогодишно

Отг.: Класни ръководители

1.5. Провеждане на уроци в часа на класа.

Срок: от 15.09.2024 до 30.06.2025г.

Отг.: класните ръководители

1.6. Интерактивни уроци и тренинги по проекти с подкрепата на МОН и други институции.

Срок: съгласно планираните дейности на комисията по квалификация.

Отг.: Класни ръководители

2. Възпитаване на национално самочувствие и общочовешки ценности и добродетели и продължаване на националните традиции:

2.1. Честване на всички национални и училищни празници - Обществен съвет, родители, общественици.

Участие в съвместни инициативи с Община Габрово и други училища

Срок: съгласно графика на учебното време. Отг.: директор

2.2. Тържествено честване на патронния празник на училището - Обществен съвет, родители, общественици.

Срок: 26.09.2024г.

Отг.: всички учители

ДИГИТАЛНО-МЕДИЙНАТА ГРАМОТНОСТ (ДМГ) В ОУ „РАН БОСИЛЕК“

ОУ „Ран Босилек“ като съвременно българско училище полага фундаментални познания, умения и компетенции в личностното изграждане на подрастващото младо поколение.

Дигитално-медиийната грамотност (ДМГ) е сравнително нов феномен в образователното пространство, който очертаava нови предизвикателства пред училището – от една страна, да отвори образоването към информационния поток в интернет, а от друга – да предпази учениците от негативните му ефекти. Новата образователна среда, в която растат учениците, общуват и се учат, е динамична и влияе силно върху поведението им. Тя надхвърля границите на класната стая и затова измеренията на ДМГ не следва да са се търсят само в училище, а и извън него. Конкретни мерки, с които да се стимулира развитието на цифрови умения и на умения за медиийна грамотност сред всички европейци, с цел да не се поддават на дезинформация, пропаганда и да им се осигури придобиването на умения, необходими за използването на цифровите технологии и интернет за собственото им благополучие и с цел гражданско участие.

Медийна грамотност, информационна грамотност, дигитална грамотност, дигитално-медиийна грамотност – всички те описват едни и същи области на компетентност – умения за оценка и работа със съдържание в дигитална среда.

1. Усилията ни в ОУ „Ран Босилек“ са фокусирани върху осигуряване на необходим достъп до технологии в училище и върху развиване на умения за боравене с тези технологии у учениците, надграждане и с умения за критично отношение към информацията, достъпна в интернет.

2. Ориентиране на ежедневната работа в училище към ключови области, в които децата имат нужда от подкрепа и насоки.

3. Партньорството с родители, с правителствения и неправителствения сектор с фокус върху дигитално-медиийната грамотност в училище и извън него.

4. Формиране на необходимите умения за избягване на рисковете и правилно използване на възможностите на интернет.

5. Правилното развитие на децата изисква те не само да говорят „дигиталния език“, но и да го използват грамотно и критично.

6. ДМГ е изведена чрез дигиталната компетентност, включва правилно разбиране и познаване на ролята и възможностите на технологиите на информационното общество и увереното им и критично използване в ежедневен контекст – в личния и в обществения живот, както и на работа.

7. ДМГ е намерила място в държавния образователен стандарт за общеобразователната подготовка по компютърно моделиране (3-4 клас) и по информационни технологии (5-7 клас). Чрез учебните програми са предложени образователни дейности за интегрирането и в останалите учебни предмети.

8. ДМГ не е „учебен предмет“, нито се преподава изолирано в определен „учебен предмет“, а компетентност, която се придобива чрез учебно съдържание и чрез прилаганите подходи при обучението по всички предмети и чието усвояване в училище започва в 1 клас и продължава през целия живот.

През учебната 2024/2025 година ОУ „Ран Босилек“ ще работи по пет ключови области на дигитална компетентност, които се отнасят до умения и знания, необходими за ефективно и безопасно използване на дигитални технологии в съвременната образователна среда.

Област на компетентност и описание:

1. Информационна грамотност

Описание: Формулиране на информационни нужди; търсене и намиране на данни, информация и съдържание; анализ, сравнение и критична оценка на информационни източници; организиране, съхраняване и извлечане на данни, информация и дигитално съдържание.

2. Комуникация и сътрудничество

Описание: Взаимодействие, комуникация и сътрудничество чрез дигитални технологии с осъзнатост за разнообразието от култури и поколения; гражданска активност чрез публични и частни дигитални услуги; прилагане на поведенчески норми на комуникация в дигитална среда; управление на дигиталната идентичност.

3. Създаване на дигитално съдържание

Описание: Създаване и редактиране на дигитално съдържание; подобряване и синтез на съществуващо дигитално съдържание; прилагане на принципи за авторски права и интелектуална собственост; разработване на разбираеми инструкции за компютърни системи.

4. Безопасност

Описание: Предпазване на устройства, съдържание, лични данни и доверителност в дигитална среда; предпазване на физическото и психологическото здраве; използване на дигиталните технологии за социално включване и благополучие; разбиране за въздействието на технологиите върху околната среда.

5. Решаване на проблеми

Описание: Идентифициране и решаване на проблеми и проблемни ситуации в дигитална среда; използване на дигитални средства за създаване на оригинално съдържание; самооценка на дигиталната компетентност.

Дигитално-медиийната грамотност (ДМГ) е важна компетенция, която трябва да се развива още от ранна възраст.

Дигиталната грамотност включва:

- умения за използване на различни уеб и медиийни платформи,
- разпознаване на фалшивата информация,
- защита на личните данни и други.

Дигитално-медиийната грамотност в начален етап - основни понятия и правила за безопасно използване на интернет, както и анализиране и оценяване на информацията, която намират онлайн.

Развиване на критично мислене и способността им да комуникират ефективно в дигиталната среда.

Обучение в областта на цифровите технологии и софтуерни приложения.

Запознаване с основните понятия и инструменти, които са необходими за работа с компютри и интернет.

Учениците работят в екипи, за да решат конкретни предизвикателства, използвайки дигитални технологии.

Дигитално-медиийната грамотност в начален етап е интегрирана в различните предмети и активности, за да се подгответят децата за живот в съвременния цифров свят.

Програмнизилен етап

- Разбиране на целите и принципите на дигиталното обучение.
- Обучение в областта на цифровите технологии и софтуерни приложения - учениците се запознават с основните понятия и инструменти, които са необходими за работа с компютри и интернет.
- Уебинари и онлайн курсове - учениците имат възможност да участват в обучения и обмен на опит с други ученици и преподаватели от цял свят, Проект „Еразъм +“.
- Проекти, базирани на проблеми или реални ситуации - учениците работят в екипи, за да решат конкретни предизвикателства, използвайки дигитални технологии.
- Създаване на мултимедийни проекти - учениците създават аудио, видео и графични материали.
- Изучаване на етичните аспекти на дигиталната медиийна грамотност - учениците изучават различни аспекти на онлайн поведение, като защитата на личните данни и борбата с цифровата недоброжелателност.

Чрез тези дейности помагаме на учениците ни да развият уменията си в областта на дигитално-медиийната грамотност и да се справят по-ефективно в дигиталната среда.

ЕВРОПЕЙСКА РАМКА ЗА ДИГИТАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ (DIGCOMPEDU)

Област 1. „Професионална ангажираност“

Използване на дигитални технологии при взаимодействие с колеги, ученици, родители и други заинтересовани страни, за индивидуално професионално развитие и за развитие на институцията.

Област 2. „Дигитални ресурси“

Компетентности, необходими за ефективно и отговорно използване, създаване и споделяне на дигитални ресурси за учене.

1. Технологични умения и познания - учителите са запознати с различните дигитални инструменти и платформи, които могат да се използват в образователния процес. Разбират как да използват различни софтуерни програми, приложения и онлайн инструменти за създаване, редактиране и споделяне на дигитални ресурси.
2. Педагогически умения - учителите разбират как да интегрират дигиталните ресурси в учебния процес и как се използват за постигане на образователни цели.
3. Учителите спазват правилата за защитата на личните данни на учениците и насочват учениците си как да използват дигиталните ресурси отговорно.
4. Комуникационни умения - учителите комуникират ефективно с учениците, родителите и колегите по отношение на използването на дигитални ресурси.

Област 3. „Преподаване и учене“ е посветена на управлението и организирането на използването на дигиталните технологии в преподаването и ученето.

Област 4. „Оценяване“ е насочена към използването на дигитални стратегии за подобряване на процеса на оценяване на учениците.

1. Употреба на онлайн анкети и преглед на обратна връзка от учениците и родителите за оценка на ефективността на уроците и учителите.
2. Използване на специализирани софтуерни приложения за автоматизирано оценяване на тестове и домашни работи, които моментално предоставят резултатите на учениците.
3. Интеграция на игрови елементи в учебния процес чрез платформи за образователни игри, които автоматично оценяват успеха на учениците.

4. Използване на рейтингови системи и онлайн платформи, където учениците могат да качват своите проекти и задачи за оценяване от колеги и учители.

Област 5., „Овластване на учащите“ се фокусира върху потенциала на дигиталните технологии за преподаване и изграждане на стратегии за учене.

Изграждането на дигитални стратегии за учене в ОУ „Ран Босилек“ е важна стъпка към модернизацията на образованието и подготовката на учениците за успешно справяне с предизвикателствата на дигиталната епоха.

Елементи на дигиталната стратегия:

1. Избор на подходящи дигитални инструменти и платформи за обучение - учениците имат достъп до съвременни технологии, които да им помогат да усвояват знания по по-интерактивен и ангажиращ начин.

2. Обучение на учителите за използване на дигитални инструменти - учителите са обучени и подгответи да използват технологиите в учебния процес, за да създадат по-ефективни и иновативни учебни среди.

3. Интегриране на дигиталните технологии в учебните часове – осигурирен е равен достъп за всички ученици.

4. Подкрепа за диференцирано обучение - дигиталните технологии помогат за индивидуализирането на образователния процес и подпомагат учениците с различни потребности.

5. Оценяване и следене на напредъка – Включване на механизми за оценка и следене на учебния напредък на учениците, за да се гарантира ефективността на образователния процес.

Създаването на дигитални стратегии за учене в училище изисква сътрудничество между учители, ученици, ръководството на училището и други заинтересовани страни.

Област 6., „Подпомагане на дигиталните компетентности на учащите“

Развитие на колаборативни комуникационни умения

Активности в учебния процес:

1. Групови проекти – наಸърчаване на учениците да работят заедно в групи за решаване на задачи или проекти. Комуникират ефективно и споделят отговорността за успеха на проекта.

2. Ролеви игри – организиране на симулации или ролеви игри, в които учениците играят различни роли и сътрудничат един с друг за постигане на обща цел.

3. Дискусии и дебати – наಸърчаване на учениците да изразяват своите мнения и аргументират своите възгледи по противоречиви теми.

4. Упражнения за активно слушане – провеждане на упражнения, които наಸърчават учениците да бъдат внимателни слушатели и да задават въпроси, за да разберат по-добре изразените идеи и мнения.

5. Използване на технологии за комуникация – наಸърчаване на учениците да използват различни комуникационни технологии, като електронни платформи за обмен на информация и сътрудничество, за да улеснят комуникацията между тях.

Дигитално-медийната грамотност (ДМГ) е сравнително нов феномен в образователното пространство, който очертава нови предизвикателства пред училището – от една страна отваря образованието към информационния поток в интернет, а от друга трябва да предпази учениците от негативните ефекти.

Новата образователна среда, в която растат учениците, общуват и се учат, е динамична и влияе силно върху поведението им. Тя надхвърля границите на класната стая и затова измеренията на ДМГ не следва да са се търсят само в училище, а и извън него.

АНТИКОРУПЦИОННИ ПОЛИТИКИ И ДЕЙНОСТИ В УЧИЛИЩЕ

Антикорупционните политики и дейности в училище са от изключителна важност за защита на доброто управление и за предотвратяване на злоупотреби и корупция. Ето някои от най-ефективните политики и дейности, които сме въвели в училище за борба с корупцията:

1. Изготвяне на етичен кодекс, който да определя очакванията за поведение и отношенията между всички участници в училищната общност.
2. Информиране на учители, ученици и родители за корупционния рисък и начините за предотвратяване на корупцията.
3. Създаване на механизми за докладване на корупционни прояви и защита на лицата, които сигнализират за тях.
4. Достъпност и прозрачност на информацията за финансовото управление на училището, включително за приходите и разходите, както и за публично публикуване на сметките.
5. Установяване на процедури за прозрачно и отговорно управление на средствата за училище, включително за провеждане на конкурси и обществени поръчки.
6. Създаването на механизми за докладване на корупция по анонимен или конфиденциален начин в училище е от решаващо значение за борбата с този проблем.
7. Служителите и граждани имат възможност да сигнализират за случаи на корупция, без да се страхуват от отмъщение или репресии. Такъв механизъм може да бъде предоставен чрез специална докладна линия или онлайн платформа за докладване.
8. Когато се изразходва или злоупотребява със средства или ресурси на училището, това може да засегне качеството на образованието, както и да наруши доверието в институцията.
9. Затова е важно да се насьрчава своевременното и ефективно докладване на подобни случаи, за да се предотвратят по-нататъшни инциденти.
10. Следването на тези политики и дейности ще помогне за изграждане на интегрирана антикорупционна култура в училище и за предотвратяване на злоупотреби и корупция.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА КОРУПЦИЯ

1. Информиране на учителите или администрацията на училището за всяко случай на корупция.
2. Подробно описете събитията или инцидента на корупция, като предоставите всички налични факти и доказателства.
3. Не сте задължени да се самооткривате, но е важно да съобщите за корупция, ако сте свидетел на нея или ако имате информация за неестествена дейност.
4. Всички докладници на корупция трябва да бъдат защитени и информацията им трябва да бъде разгледана поверително.
5. Училищната администрация трябва да разгледа всички доклади за корупция и да предприеме необходимите действия за разследване на случая.
6. Ако не сте удовлетворени от начина, по който е бил разгледан вашият доклад, имате правото да се обърнете към образователните власти или други компетентни институции.
7. Не трябва да се страхувате да докладвате корупция, тъй като това е важен начин за подобряване на учебната среда и защита на правата на учениците и учители.

ОУ "Ран Босилек" е образователна институция, която предлага съвременно, качествено и приобщаващо образование за учениците от първи до седми клас. Училището се стреми да осигури благоприятна и подкрепяща среда, в която учениците да развиват своите знания, умения и личностни качества. Образователната институция се ангажира да поддържа високи правни, етични и морални стандарти, да се придържа към

принципите на поченост, обективност и честност. От всички членове на персонала, ученици и родители се очаква да споделят този ангажимент.

Антикорупционна политика

ОУ "Ран Босилек" е твърдо против всички форми на корупция и поддържа политика на нулева толерантност към всякакви прояви на корупционно поведение. Училището се ангажира да предприеме всички необходими регулативни мерки за предотвратяване и разкриване на случаи на корупция, измами и други неетични практики чрез:

- 1. Превенция на корупцията:**
- 2. Политика за докладване на нередности:**
- 3. Контрол и мониторинг:**
- 4. Санкции и дисциплинарни мерки:**
- 5. Ангажимент на общността:**

Антикорупционните мерки в ОУ „Ран Босилек“ – Габрово са насочени към предотвратяване, откриване и санкциониране на всякакви форми на корупция и неетично поведение в училището. Тези мерки са в съответствие с принципите на прозрачност, поченост и отговорност, които са основни ценности на училището.

Основни антикорупционни мерки:

1. Превенция и осведомяване:

- Обучения и инструктажи:** Провеждане на редовни обучения за всички служители и учители, насочени към осведомяване за антикорупционната политика на училището, законовите изисквания и правилата за етично поведение.
- Информационни кампании:** Организиране на информационни кампании и разпространение на материали за насърчаване на етичните стандарти и нетолерантност към корупцията сред учениците, учителите и родителите.
- Политика за предотвратяване на конфликт на интереси:** Осигуряване на ясни правила и процедури за избягване на конфликти на интереси сред персонала и ангажираните външни лица.

2. Процедури за докладване на нередности:

- Създаване на сигурни канали за подаване на сигнали:** Осигуряване на възможност за анонимно и конфиденциално подаване на сигнали за предполагаеми случаи на корупция или неетично поведение.
- Постоянен контакт с ръководството:** Ученици, родители и служители могат да се обръщат към директора или етичната комисия при съмнения за нарушения.
- Зашита на лицата, подаващи сигнали:** Гарантиране на защита от репресии или санкции за лицата, които подават сигнали за корупционни действия.

3. Контрол и одит:

- Вътрешен контрол и одит:** Редовни вътрешни проверки и одити на финансовите и административните дейности на училището, включително управление на бюджета, обществени поръчки и разходи за ремонти и поддръжка.
- Прозрачност в разходите:** Публикуване на отчетите за разходите на училището на интернет страницата, за да се осигури прозрачност и достъп до информацията за всички заинтересовани страни.

- **Контрол върху даренията:** Ясни процедури за приемане и управление на даренията, които изключват всякакви форми на злоупотреба или натиск.

4. Санкции и дисциплинарни мерки:

- **Дисциплинарни мерки при нарушения:** При установени случаи на корупция или неетично поведение се прилагат дисциплинарни мерки, включително уволнение, понижение в длъжност или други санкции съгласно Кодекса на труда и вътрешните правила на училището.
- **Съдействие на компетентните органи:** При сериозни случаи на корупция, училището ще сигнализира компетентните държавни органи и ще съдейства за разследването.

5. Публична отчетност и прозрачност:

- **Публично обсъждане на бюджета:** Организиране на публични срещи с родителите и общността за обсъждане на училищния бюджет, разходите и проектите.
- **Публикуване на антикорупционната политика:** Политиката на училището за борба с корупцията е публично достъпна и включва информация за мерките и процедурите за предотвратяване на корупция.
- **Годишни отчети:** Публикуване на годишни отчети за изпълнението на антикорупционната политика и предприетите мерки за предотвратяване на корупционни практики.

6. Сътрудничество и партньорства:

- **Сътрудничество с други училища и институции:** Обмяна на добри практики и участие в съвместни инициативи за насърчаване на етични стандарти в образованието.
- **Партньорство с неправителствени организации:** Сътрудничество с организации, които работят в областта на борбата с корупцията, за провеждане на обучения и кампании.
- **Съвместна работа с родителите:** Включване на родителите в усилията за предотвратяване на корупцията чрез организиране на срещи, дискусии и семинари.

Антикорупционната политика на ОУ „Ран Босилек“ – Габрово е част от ангажимента на училището към създаване на честна, прозрачна и отговорна среда за учениците, учителите и всички участници в училищния живот. Тази политика насърчава сътрудничество, уважение и взаимна отговорност, като същевременно служи за пример на учениците в изграждането на техните гражданска добродетели.

Политика за конфликти на интереси и докладване на нередности

Политиката за конфликти на интереси и докладване на нередности в ОУ „Ран Босилек“ се подлага на периодичен преглед и актуализация от ръководството на училището, за да се гарантира, че тя е в съответствие с актуалните законодателни изисквания и училищната практика. Това се прави с цел да се поддържа висока степен на прозрачност, етичност и професионализъм в управлението и работата на образователната институция.

1. Организационни, нормативни и технически предпоставки за бърз и пряк достъп на гражданините до публична информация:

1.1. Организационни предпоставки:

- **Определяне на отговорник:** Назначаване на служител, който отговаря за координацията и предоставянето на публична информация на гражданините.
- **Обособяване на информационен център:** Създаване на място в училището, където гражданините могат да подават искания за достъп до информация и да получават съответните материали.
- **Обучение на персонала:** Обучение на служителите за правилата и процедурите, свързани с предоставянето на публична информация, както и за отговорностите им по Закона за достъп до обществена информация.

1.2. Нормативни предпоставки:

- **Прилагане на Закона за достъп до обществена информация;**
- **Публикуване на нормативните документи:** Публикуване на нормативни актове, регулатии и процедури на уеб сайта на училището, така че те да бъдат лесно достъпни за обществеността.

1.3. Технически предпоставки:

- **Интернет сайт:** Поддържане на актуализиран уеб сайт на училището, на който да се публикува информация за дейността на училището, вътрешни нормативни документи, годишни отчети и друга обществено значима информация.
- **Онлайн платформа за запитвания:** Разработване на онлайн система или електронна форма за подаване на искания за достъп до информация, която да улеснява гражданините при отправяне на запитвания.
- **Електронна поща:** Осигуряване на електронен адрес за контакт, на който гражданините могат да изпращат своите въпроси и искания за информация.

2. Механизми за обратна връзка и оценка на ефективността:

- **Анкети и въпросници:** Провеждане на регулярни анкети сред гражданините и служителите за събиране на обратна връзка относно ефективността на предоставянето на информация и на политиката за конфликт на интереси.
- **Периодичен преглед:** Годишен преглед на политиката и процедурите, свързани с достъпа до информация и управлението на конфликтите на интереси, с цел идентифициране на области за подобреие.

3. Мерки за защита на личните данни:

- **Съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR):** Всички процедури за предоставяне на информация и докладване на нередности са съобразени с изискванията за защита на личните данни.

4. Стимулиране на активна гражданска позиция:

- **Обществени обсъждания:** Организиране на публични обсъждания и срещи с родителите и местната общност за представяне на политики, свързани с управлението на училището.
- **Инициативи за гражданско участие:** Насърчаване на родителите и учениците да участват в инициативи и проекти, насочени към подобряване на училищната среда и процеса на вземане на решения.

Сигналите за нередности и корупция в училището могат да бъдат подавани по следните начини:

- по пощата на адрес: град Габрово, улица „Орлово гнездо“ 12
- чрез електронната поща на училището: info-1900503@edu.mon.bg;
- на телефон : 066/ 807 516

Постъпилите сигнали за корупция се регистрират в деловодството във входящ регистър от лицето, изпълняващо длъжността „ЗАС“, след което се предават на директора.

Регистриране на сигнали за корупция

1. Директорът определя със заповед за всеки конкретен случай комисия, която ще участва в разглеждането на случая.
2. Комисията за разглеждане на сигнала събира, обобщава и анализира всички доказателства по изясняването на подадения сигнал за корупция.
3. След събиране на всички доказателства се съставя констативен протокол, към който се добавят и доказателствата.
4. Протоколът се подписва от всички представители в комисията.
5. Комисията за разглеждане на сигнала изготвя доклад по случая, който представя на директора заедно с протокола и събраните доказателства.
6. Директорът се произнася по доклада на комисията в седемдневен срок с мотивирано решение.
7. Копие от решението се изпраща на подадения сигнал.
8. Служителят „Завеждащ административна служба“ на училището води регистър за образуваните преписки по подадени сигнали за корупция.

Регистърът съдържа:

- Входящ номер;
- Дата на регистрация;
- Име, адрес, телефон, e-mail на лицето, подало сигнал;
- Резюме на сигнала за корупция;
- Краен срок за отговор;
- Резюме на отговора.
- Заключение

ОУ „Ран Босилек“ – Габрово възприема политика на нулева толерантност към измамите и корупцията и въвежда система за контрол, която има за цел да предотвратява и открива, доколкото това е практически възможно, извършването на измами и да отстранява въздействието им, ако те настъпят.

Тази програма и всички съответни процедури, инструкции и стратегии, се подпомагат от Директора на ОУ „Ран Босилек“, който активно ще ги проверява и ще следи за тяхната актуализация.

Настоящата програма е утвърдена със Заповед № РД-04-597/13.09.2024г. на директора на ОУ "Ран Босилек" – Габрово.